

NORGES HØYESTERETT

Den 12. mai 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Arntzen, Høgetveit Berg og Sæther i

HR-2025-849-U, (sak nr. 25-053856STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Max Henrik Jespersen)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over straffedom hvor domfelte blant annet er idømt kontaktforbud med elektronisk kontroll.
- (2) A er født i 1993 og ble 22. august 2024 tiltalt for ulike overtredelser. Den 4. februar 2025 utferdiget påtalemyndigheten ny tiltalebeslutning, som trer i stedet for tiltalebeslutningen av 22. august 2024. Tiltalen gjelder overtredelse av straffeloven § 266 om hensynsløs adferd (tiltalens post I), overtredelser av § 271 om kroppskrenkelse (post II), overtredelse av § 271, jf. § 16 om forsøk på kroppskrenkelse (post III), overtredelse av § 351 om skadeverk (post IV), to overtredelser av § 263 om trusler (post V) og overtredelse av straffeloven § 282 om mishandling i nære relasjoner (post VI). Fornærmede er hans tidligere kjæreste B (post I til V) og hans datter C (post VI).
- (3) Tiltalebeslutningen er tatt inn i lagmannsrettens dom side 5 til 6.
- (4) Trøndelag tingrett avsa 30. september 2024 dom der A ble frifunnet for straffekravet fordi han manglet skyldbevne, jf. straffeloven § 20 andre ledd. Han ble også frifunnet for kravet om kontaktforbud med elektronisk kontroll, men dømt til å betale hver av de fornærmede 40 000 kroner i oppreisning.
- (5) Påtalemyndigheten anket over bevisvurderingen, rettsanvendelsen og spørsmålet om kontaktforbud og elektronisk kontroll.
- (6) Ved Frostating lagmannsretts dom 20. februar 2025 ble A frifunnet for tiltalens post III om forsøk på kroppskrenkelse. For øvrig ble han funnet skyldig etter tiltalen og dømt til fengsel i 1 år og 2 måneder. Til fradrag kom utholdt varetekt med 278 dager. Han ble også ilagt et femårig kontaktforbud mot B og C, og et kontaktforbud med elektronisk kontroll i 3 år hvor

A forbys å bevege seg inn i et definert område. Forbudssonen dekker en rekke kommuner i Trøndelag fylke. Oppreisningen ble fastsatt til 120 000 kroner til hver av de fornærmede.

- (7) A har anket til Høyesterett. Anken retter seg mot kontaktforbudet med elektronisk kontroll. Det anføres at dette er en uforholdsmessig byrdefull straff. Forbudssonen er for stor, og hensynet til de fornærmede er ivaretatt ved det alminnelige kontaktforbudet. En så stor forbudssone vil i urimelig grad være til hinder for livsutfoldelse og gjøre det umulig for ham å flytte hjem etter soning.
- (8) *Påtalemyndigheten* anfører at anken bør nektes fremmet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten. Han har derfor ankerett til Høyesterett. Dette innebærer at anken bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Beslutningen om å nekte anken fremmet skal i så fall begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Det er utmålt en samlet straff der kontaktforbudet inngår. Ankeretten omfatter den samlede reaksjonsfastsettelsen, jf. blant annet HR-2021-2207 avsnitt 18. Ved vurderingen av om anken kan nektes fremmet, får straffeprosessloven § 344 anvendelse. Det innebærer at anken over straffutmålingen bare kan nektes fremmet dersom det er klart at det ikke er noe åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og de straffbare handlingene, jf. HR-2016-1803-A avsnitt 17–18 med videre henvisninger.
- (11) Om de rettslige utgangspunktene for kontaktforbud med elektronisk kontroll viser ankeutvalget til HR-2021-1434-A avsnitt 17–30. Rettstilstanden kan sammenfattes slik:
- (12) Etter straffeloven § 57 første ledd kan den som har begått en straffbar handling ilegges kontaktforbud dersom det er fare for at han vil krenke en annens fred, jf. bokstav a til c. Kontaktforbudet kan, som i saken her, utformes som et forbud mot å oppholde seg i bestemte områder, jf. § 57 andre ledd bokstav a. Etter femte ledd kan den kontaktforbudet retter seg mot også ilegges elektronisk kontroll, såkalt omvendt voldsalarm, som varsler dersom den domfelte beveger seg inn i forbudssonen. Formålet er å gi fornærmede bedre beskyttelse.
- (13) Elektronisk kontroll kan bare bestemmes dersom det er *nødvendig* for at forbudet skal bli overholdt, jf. § 57 femte ledd første punktum. Nødvendighetsvilkåret er utdypet i HR-2017-1840 avsnitt 34–35. Det går her frem at domstolene har stor frihet ved vurderingen av om elektronisk kontroll bør ilegges. Men inngrepet må begrunnes, enten med henvisning til partenes forhistorie, uttalelser fra domfelte, eller tidligere brudd på besøks- eller kontaktforbud. Ved slike brudd følger det av forarbeidene at forbudet normalt skal kombineres med elektronisk kontroll. I 2017-avgjørelsen uttaler Høyesterett at nødvendighetsvilkåret ikke er ment å skulle praktiseres spesielt strengt.
- (14) Det er videre en forutsetning at et kontaktforbud med elektronisk kontroll er et *forholdsmessig* inngrep. Ulempene for den domfelte må veies mot den fornærmedes behov for trygghet. Utformingen av forbudssonen og ulempene ved den elektroniske kontrollen skal vurderes under ett.

- (15) Lagmannsretten bygger på rettslige utgangspunkter som er i samsvar med det som her er skissert, og begrunner kontaktforbudet med elektronisk kontroll slik:

«Lagmannsretten mener at det foreligger en nærliggende og reell risiko for at A vil begå en straffbar handling overfor, forfølge eller krenke Bs fred om han ikke forbys å forfølge, besøke eller på annet vis kontakte henne, og at et kontaktforbud overfor henne for en periode på fem år, er forholdsmessig. Videre mener lagmannsretten at det foreligger en nærliggende og reell risiko for at A vil krenke Cs fred om han ikke forbys å forfølge, besøke eller annet vis kontakte henne, og at et kontaktforbud også overfor henne for en periode på fem år, er forholdsmessig.

Ved vurderingen har lagmannsretten tatt i betraktning de forhold A nå dømmes for overfor B og C, hans tidligere omtalte domfellelser overfor B, sammenholdt med at det på side 45 og 46 i rettspsykiatrisk erklæring av 14. august 2024 framkommer forhøyet risiko med hensyn til prognose for nye straffbare handlinger. Slik risiko framgår også i rettspsykiatrisk erklæring av 24. juni 2022 punkt 7.5.2 om risikovurdering.

Det er på det rene at oppholdsforbud med elektronisk kontroll med en slik forbudssone som det nå er nedlagt påstand om, vil påføre A en betydelig ulempe og begrense hans bevegelsesfrihet. Hans familie er bosatt i Trondheim, det vil si innenfor forbudssonen. Han har på den annen side ikke noe arbeid å ivareta i forbudssonen. A vil også kunne innvilges opphold i forbudssonen etter avtale med politiet i velferdssammenheng, slik som ved eventuelt samvær med barn, legebesøk, ærend på offentlige kontorer mv.

De samme betraktninger som nevnt to avsnitt over, tilsier også at oppholdsforbud med elektronisk kontroll i en forbudssone som påtalemyndigheten har nedlagt påstand om, er nødvendig for at kontaktforbudet skal bli overholdt, og at et slikt forbud for en periode på tre år, er forholdsmessig. Forbudssonens utstrekning er saklig begrunnet i behovet for nødvendig responstid fra politiets side. [...] Videre viser lagmannsretten til at A i dag er varetektsfengslet for nye forhold. Disse omfatter blant annet at han ved to anledninger i oktober 2024 skal ha tatt av seg fotlenke for elektronisk kontroll av besøksforbud. Samme måned skal han også ha krenket besøksforbud han var ilagt overfor B. Dette forsterker etter lagmannsrettens syn ytterligere behovet for elektronisk kontroll i en forbudssone.

Ut fra ovennevnte mener derfor lagmannsretten at hensynet til B og C veier klart tyngst.»

- (16) Som lagmannsretten peker på, er forbudet meget inngripende for A. Forbudssonen er stor. Forbudet vil gå utover kontakt med venner og øvrig familie, og han vil etter soning ikke kunne flytte tilbake dit han bodde før.
- (17) Ankeutvalget er på den annen side enig med lagmannsretten i at hensynet til de fornærmede, især B, veier meget tungt. A er nå dømt tre ganger for alvorlige krenkelser mot henne. I 2014 ble han dømt for flere tilfeller av vold og trusler. I 2022 ble han dømt for grov kroppsskade, grov kroppskrenkelse, trusler og hensynsløs adferd. Flere sakkyndige har konkludert med at A har forhøyet risiko for vold.
- (18) Samlet sett mener ankeutvalget at lagmannsretten har vurdert nødvendighetsvilkåret og forholdsmessigheten på en forsvarlig måte, og at vilkårene utvilsomt er oppfylt. Selv om forbudssonen er stor, og ulempene for A betydelige, må hensynet til de fornærmede her veie tyngst. Ankeutvalget finner det klart at det ikke er et åpenbart misforhold mellom straffen og de straffbare handlingene, jf. straffeprosessloven § 344.

- (19) Et enstemmig ankeutvalg finner det etter dette klart at anken over straffutmålingen ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, og at det heller ikke av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken over straffedommen nektes fremmet.

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)